

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA

Biudžetinė įstaiga, Gynėjų g. 8, LT-01109 Vilnius, tel. (8 5) 239 6902, faks. (8 5) 239 6960, el. p. rinkim@vrk.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188607150

Donatui Jančarui
donatasjancaras@gmail.com

2018-01-18 Nr. 2-103(1.5)
Į 2018-01-09

DĖL PASIŪLYMŲ RINKIMŲ PROCESUI

Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) teikia atsakymus į Jūsų 2018 m. sausio 9 d. rašte „Apie rinkimus“ nurodytus klausimus, susijusius su rinkimų organizavimo procedūromis.

Rinkimų įstatymai nustato, kad rinkėjų sąrašo sudarymo tvarka turi būti tokia, kad kiekvienas rinkimų teisę turintis Lietuvos Respublikos pilietis būtų įrašytas į rinkėjų sąrašą. Niekas negali būti įrašytas į rinkėjų sąrašą daugiau nei vieną kartą. Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą elektroninių ryšių priemonėmis sudaro ir tvarko VRK, remdamasi Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytojo pateiktais duomenimis.

Reaguodami į Jūsų nuogastavimus dėl išvykusių asmenų įtraukimo į rinkėjų sąrašą, neteisėto informacijos rinkimo ir sisteminimo, aplaidaus biuletenių tvarkymo, poveikio balsavimo rezultatams ir klastojimo, pažymime, kad:

1. VRK neturi duomenų apie tai, jog seniūnai galimai preliminariai žino išvykusius į užsienį rinkėjus, kurie negrįš rinkimų dieną į Lietuvą, ir sistemina tokią informaciją.

2. VRK atsako už rinkimų biuletenių išleidimą, jų apskaitos tvarkymą ir pristatymą nepažeidžiant atitinkamų terminų. VRK perduoda atspausdintus biuletenius apygardų rinkimų komisijoms, o šios – apylinkių rinkimų komisijoms, laikydamosi nustatytų terminų, griežtos atskaitomybės ir priėmimo – perdavimo tvarkos. VRK taip pat perduoda rinkimų biuletenius ir visą reikalingą medžiagą Lietuvos Respublikos diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms balsavimo komisijoms, kurios vykdo balsavimą užsienyje.

3. Išvykimo faktas dar nepatvirtina, jog asmuo nedalyvaus rinkimuose, kadangi rinkimų įstatymai suteikia galimybę visuose rinkimuose, išskyrus savivaldybių tarybų rinkimus, balsuoti esant užsienyje. Yra sudarytos visos sąlygos balsuoti užsienio diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose tiek rinkimų dienomis, tiek iš anksto. Be to, užsienyje gyvenantis asmuo gali balsuoti paštu.

4. Siekiant užtikrinti skaidrius ir demokratiškus rinkimus Lietuvoje, rinkimų įstatymai nustato, kad į rinkimų komisijas narius gali siūlyti politinės partijos ir visuomeniniai rinkimų komitetai. Rinkimų komisijų nariai pareigas rinkimų komisijose pradeda eiti tik davę rašytinį pasižadėjimą. Iš skirtingų partijų atstovų sudaryta rinkimų komisija užtikrina skaidresnį ir atviresnį rinkimų organizavimo procesą, iki minimumo sumažina susitarimų ar galimų įstatymų pažeidimų, tokių kaip biuletenių žymėjimas, aplaidus jų tvarkymas, tikimybę. Politinės partijos, visuomeniniai rinkimų komitetai, kandidatai ir nevyriausybinės organizacijos turi teisę ir aktyviai ja naudojasi deleguodami rinkimų stebėtojus, kurie iš vidaus stebi balsavimo procedūras, turi galimybes teikti

pastabas ir rašyti skundus dėl galimų įstatymų pažeidimų. VRK, iki galutinių rinkimų rezultatų patvirtinimo, ištiria gautus skundus apie galimus rinkimų įstatymų pažeidimus ir priima atitinkamus sprendimus.

Pastebėtina, jog už Jūsų nurodytus pažeidimus, remiantis Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso nuostatomis, gali būti taikoma laisvės atėmimo iki penkerių metų bausmė, todėl manytina, kad įstatymo leidėjo numatytos priemonės yra protinga ir proporcinga sankcija už tokio pobūdžio pažeidimus.

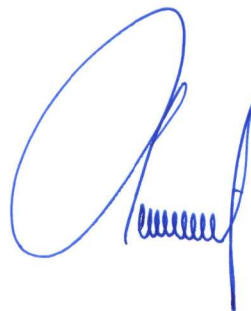
VRK pateiktame rašte Jūs tarsi lyginate mero ataskaitos ir rinkimų populiarumą. Tačiau atrasti bendrų sąlyčio taškų, kurie rodytų panašumus tarp rinkėjų aktyvumo rinkimų metu ir mero ataskaitos svarstymo metu, yra sudėtinga. Balsavimas rinkimuose yra kiekvieno rinkėjo teisė ir pilietinė pareiga. VRK, iki rinkimų likus pusei metų įvairiais kanalais pradeda viešinti informaciją apie rinkimus, leidžia informacinius leidinius, rengia kandidatų debatus ir t. t. Tuo tarpu mero ataskaitos svarstymo populiarumas gali būti nulemtas daugybės veiksnių, pavyzdžiui, organizatorių pastangų renginio viešinimui, informacijos apie renginį sklaidos, mero darbo, rinkėjams duotų rinkiminių pažadų įgyvendinimo ir t. t.

Jūsų pasiūlymas viešinti balsavusius rinkimuose asmenis – svarstytinas, tačiau šiuo metu galiojančiuose teisės aktuose tokia galimybė nėra numatyta, be to, tai turėtų būti suderinta su asmens duomenų apsaugą reguliuojančių teisės aktų nuostatomis. VRK savarankiškai negali priimti sprendimo dėl tokių duomenų viešinimo.

Pastebėtina, kad VRK teisinio reguliavimo priemonių pakankamumą, efektyvumą, teigiamą ir (ar) neigiamą jų poveikį nustato per taikymo praktikoje aspektus ir analizę. Atsižvelgdami į tai, periodiškai teikiame įstatymų leidėjui savo išvalgas ir pasiūlymus dėl teisės aktų tobulinimo.

Dėkojame Jums už Jūsų siekį prisidėti prie rinkimų organizavimo proceso tobulinimo, skaidrumo rinkimuose didinimo ir pilietinės pozicijos išreiškimą. Jūsų pasiūlymai bus aptarti Vyriausiojoje rinkimų komisijoje, ir pritarimo jiems atveju, juos įtrauksime prie teisės aktų pakeitimų pasiūlymų, kuriuos periodiškai teikiame svarstyti Lietuvos Respublikos Seimui.

Komisijos pirmininkė

Laura Matjošaitytė